

se glasi: Ločitev šole od cerkve. Pri glasovanju sprejel se je program «mladičev» z ogromno večino. Od 53 navzočih bilo je le 5 proti programu!!! Upamo, da se kmalu oglasi kakov zaveden učitelj, ki jasno in odločno odgovori vsem laži-modrostim gosp. Hórvateka, kakor zahteva to čast slovenskega boljše mislečega učiteljstva. Več luči je treba, potem bode skromno število 5 gotovo kmalu narastlo.

Iz Ljutomera. (Volitve v okrajni odbor.) Ko je lesica videla, da visi zanjo grozdje previsoko, rekla je, da ji je prekislo. Nekako tako se je godilo našim «Nemcem» pri volitvi v okrajni odbor dne 31. avgusta t. l. Njihovo število naraslo je letos vsled pomnožitve glasov v veliki obrti na usodepolno število 13. Zato so si delali lepo upanje in napravili kaj bistrumen načrt. Sam župan ljutomerski poskusil je pregovoriti nekatere zastopnike, naj bi glasovali z njimi. Ali mož, do katerega se je s tem izdajalskim predlogom obrnil, se mu je tako pomenljivo namemjal, da jo je župan kar odkuril. Pri volitvi stopil je na nemško stran tudi žid Rabenštajn, kateremu so nekaj Slovenci pripomogli do avstrijske državljanske pravice. Toda natančno pojasnilo njegovih še nerešenih kazenskih zadev in njegove volilne pravice je povzročilo, da so žid in njegovi prijatelji hrabro pobegnoli iz volišča. Židovi so pač povsod jednaki. Potem pa so bili voljeni za načelnika g. Kukovec Ivan, za namestnika g. Seršen Franc, v odbor pa gg. Heric Ant., Misja Anton, Mursa Josip, dr. Rosina Franc in Slavič Matjaž. Volitev se je vršila složno in v lepem redu. Naši Nemci pa naj še malo počakajo. Mislimo, da pojde še marsikateri od njih poprej v «Gaberjé» z nosom zemlje podpirat, kakor pa bode doživel, da bi se jim naši zavedni murski poljanci pri volitvah na lim vsedali. Takšni kalini naši kmetje niso, kakor misli kakov ljutomerski župan.

Naši slovenski okolici pa bodi to nauk, da morajo biti vedno pozorni proti ljutomerskim «Nemcem» in da ti ne bojo dali prej miru, dokler ne postanejo naši kmetje toliko pametni, da jim ne bodo več denarja nosili. Kedar bodo enkrat od Slovencev samo slovenski trgovci, obrtniki in krčmarji hasek imeli, potem bode tudi ljutomerskim Nemčurjem za zmiraj odzvonilo. Da pa bode enkrat in morebiti v kratkem do tega tudi v trgu prišlo, to je gotovo.

Mariborski okraj. — Uradovanje pri občinskih uradih na Spodnjem Štajarskem se še mnogo kje izvršuje v nemškem jeziku; posebno pa v mariborskem okraju. V tem okraju je le nekaj občin v okolih Laporje, Makole in Poljčane, ki slovensko uradujejo in izmed tistih so pa samo občine Laporje, Hošnica in Poljčane, katere so si priborile, da se jim tudi od c. kr. uradov v slovenskem jeziku dopisuje. Ravno tako, kakor omenjenim trem občinam, bi se pa tudi drugim občinam od c. kr. uradov v slovenskem jeziku dopisovalo, samo da bi občine to zahtevale. Seveda silili ne bodo c. kr. uradi s slovenskim uradovanjem, isto je treba zahtevati.

Da se pa to doseže, je treba samo občinski odbor sklicati, kjer se sklene, da je uradni jezik pri občini slovenski. Oziraje se s klicem na ta sklep se potem c. kr. uradom — okrajnemu glavarstvu, okrajni sodnji in davkarji — naznani, da je uradni jezik pri občini slovenski in da se blagovoli za naprej občini v slovenskem jeziku dopisovati, ker se nemška dopisava ne bo več reševala. Videli bodete, da se vam bode slovensko dopisovalo. Ako bi pa kateri urad tega ne hotel storiti, se ukaz ali dopis, sklicevajoč se na naznanilo o slovenskem uradovanju, vrne nazaj.

Na noge torej narodne občine, pokazite, da ljubite vaš jezik in vašo domovino in da ste vi gospodi na svojih tleh ne pa Nemec; ne bojte se zamere pri c. kr. uradnikih, kajti oni itak ne morejo nič nepostavnega od vas zahtevati. Kar pa po postavi morate storiti,

vam sedaj tudi v nemščini ne prizanesajo. Zato se občine Smolince, Žablek, Verhole, Pretreš, Brezje, Studenice, Hrastovec, Modraže, Makole, Sv. Ana, Pečke, Dešno, Stopno, Štatenberg, Stanovsko, Lušečka vas, Spodna-Polskava, Slatina, kakor sploh vse narodne občine pozivljajo, da spremenijo svoje poslovanje, kajti le na ta način si bomo Slovenci na Spodnjem Štajarskem priborili ugled. Znan pregovor pravi: Spoštuj samega sebe, potem te bodo tudi drugi spoštovali.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

(Mil. knez in škof) bodo v torek v stolnici imeli mašo zadušnico za pokojno cesarico Elizabeto.

(Imenovanje.) G. Karl Kirchlechner, gimn. profesor v Mariboru je imenovan glavnim učiteljem na ženskem učiteljskem v Inostu.

(Gimnazija v Mariboru.) Na gimnaziji v Mariboru se začne bodoče šolsko leto s slovesno mašo dne 18. sept. Učenci, kateri žele na novo vstopiti v prvi razred, oglasiti se morajo spremljani od svojih starišev ali njih namestnikov dne 16. sept. dopoldne ob 9. uri pri ravnateljstvu s krstnim listom in obiskovalnim spričevalom ter izrecno izjaviti, da žele biti vsprejeti v slovenski oddelek prvega razreda. Vsprejemne skušnje so istega dne ob 2. popoldne.

(Zaupni shod) vseh onih mož, ki delujejo in se zanimajo za socialno vprašanje, posebno za združeno življenje na Spod. Štajarju, se vrši dne 14. sept. v Mariboru v dvorani «Hotel Wien.» Začetek ob 10. predpoldne. Pridite v obilnem številu, ker se bo posvetovalo in sklepalo o jako važnih rečeh.

(Današnji številki) je pridjana priloga in zaznamek dobitkov efektne loterije v Št. Magdaleni v Mariboru.

(Razlaga novega Velikega katekizma) spisal in založil dr. Ivan Križanič, se je začela razpošiljati. Dobi se pri pisatelju in v tiskarni svet. Cirila v Mariboru. Štane 3 krone, po pošti 10 kr. več.

(Duhovniške vesti.) Č. g. Anton Ribar, župnik v Št. Vidu pri Planini je imenovan kn. šk. duh svetovalec. Prestavljeni so: čč. gg. M. Eferl iz Št. Ruperta nad Laškimi v Rečico, M. Roškar iz Hoč v Leskovec, L. Schlamberger iz Sv. Štefana pri Žusmu v Hoče, Melhijor Zorko iz Rečice v Št. Rupert nad Laškimi. Na novo nastavljeni so čč. gg. novomašniki: A. Kramaršič v Št. Kungoto na Pohorju, F. Lovrenko v Muto nad Marnbergom, Karl Malajner v Marijo Snežno in A. Musi v Luče.

(Mariborski okrajni glavar) g. Kanovski gre s čudovito prijaznostjo agitatorjem za nemško šolo v Št. Ilju pri Mariboru na roko. Ako hoče gospod glavar posnemati g. Zoffa, posvetilo bo njegovemu delovanju slovensko časopisje največjo pozornost.

(Cerkvene zadeve.) Tridnevnično bodo obhajali v dneh od 10.—14. sept. v Pamečah pod vodstvom veleč. gg. lazaristov Javšovec in Jevšenak iz Maribora. — V Št. Lenartu pri Ormožu je bil od 24. do 31. avgusta sv. misijon. Vodili so ga z velikim vspehom oo. lazaristi iz Celja.

(Cerkveno petje.) Cecilijansko društvo v Mariboru je izdalo lepo opravljen sešitek «Responzoriji pri sv. maši in drugih navadnih cerkvenih opravilih». Cena sešitku 20 kr. s poštnino vred.

(Smrtna kosa.) V soboto dne 2. sept. je umrl častiti gospod Alojzij Bratuša, beneficijant, katehet na dekliški šoli in ud mestnega šolskega sveta v Ptujju po kratki, mučni boleznii, v 48. letu svoje starosti. Truplo blagega rajnega se je pokopalo v ponedeljek dne

4. septembra v spremstvu mnogoštevilne duhovščine in vernega ljudstva. N. v m. p.!

(Planinska koč) na Boču se dne 17. septembra slovesno otvori. Ta dan bo ob 3 in pol uri popoldne velikanska ljudska veselica s petjem, godbo, plesom, šaljivo pošto, na vrtu in notranjih prostorih gostilne gsp. J. Koropca v Studenicah. V ponedeljek dne 18. t. m. zgodaj v jutro odhod iz Studenic na Boč h kočii. — Na veselo svidenje v senčnatih Studenicah!

(Čudež v Lurdu.) Kakor smo že naznanili, so naredili letos Avstrijci skupno romanje v Lurd. Med njimi sta tudi dva Slovence. Avstrijski romarji so bili priče čudežnega ozdravljenja, ki se je dogodilo na enem njihovih soromarjev. Slovak Ján Varga, ki je imel že pet let trdo levo nogo, je predzadnje nedeljo po kopelji ozdravel. Noga je hipoma zopet oživela. Berglje, s katerimi je prišel v Lurd, je položil v otlino. Tako nam piše slovenski romar č. g. Škorjanc, župnik v Št. Florijanu pod Bočem.

(Začetek šolskega leta) na c. kr. slovensko-nemških gimnazijskih razredih v Celju. Kakor naznanja letno poročilo celjske gimnazije, bodo se učenci, kateri hočejo vstopiti v 1. razred vpisovali 16. septembra od 9—12 ure predpoldne v ravnateljevi pisarni v šolski ulici (Schulgasse) šte. 21 pri tleh. Učence morajo spremljati stariši ali njihovi namestniki in pri oglasitvi vplačati gl. 3-10. Treba je tudi prinesiti krstni list in šolsko spričevalo. Popoldne ob 2 se vrši izpit. — Oni učenci, ki menijo vstopiti v 2, 3 ali 4 razred, se naj oglašé dne 17. septembra ob osmih zjutraj. Stariši iz celjskega okraja, dajte svoje nadarjene dečke vpisati v slovenske razrede!

(V zavodu) šolskih sester v Mariboru začelo se bo šolsko leto 1899/1900 dne 19. sept. s slovesno sv. mašo. Gojenke, ki na novo vstopijo in učenke vadnice vpisovale se bodo dne 13. in 14. septembra. Vsprejemne in ponavljalne skušnje se začnejo dne 15. sept.

(Najnovejši slovenski pesnik) A. Mursič, ki je izdal ponesrečeno pesen v poduk «zapelanim» Slovincem, je vendar pravo ime in se ne skriva za tem imenom znani J. Visenjak, kakor smo zadnjikrat menili. To je že res, da se je pesen zložila na željo Visenjakovo in tiskala na stroške ptujskih nemških trgovcev, a zložil je ni Visenjak sam, kajti tudi za pesništvo nima nobenih zmožnosti. A. (lojzij) Mursič je pravo ime, nositelj imena je krojač, ki stanuje tam nekje blizu Dornave in ktereга ljudje zovejo po domače «Marček». Mi smo tako nesrečni, da še imamo tudi druge duševne proizvode Mursičeve v rokah.

(Za podržavljenje celjske policije.) Občina Petrovče v Savinjski dolini je sklenila v svoji seji dne 3. t. m. odposlati prošnjo na vis. vlado za uvedenje državne policije v Celju. Občine slovenske, spominjajte se zadnjih krvavih izgredov celjskega pobalinstva in storite tudi Vi svojo dolžnost!

(Bodimo odločni!) Z Murskega polja nam pišejo: Naši občinski predstojniki se vse premalo narodni v uradovanju. Zakaj se klanjate nemščini? Zakaj sprejemate nemška uradna pisma? Vsako vam vročeno nemško uradno listino pošljite nemudoma nazaj in zahtevajte slovensko. Ni potrebno, da bi vam padlo srce v hlače, ako slišite kako surovo. Zavrnite vsakoga prav pošteno nazaj, rekoč: «Ljudstvo ni zaradi uradnikov, ampak uradniki so radi ljudstva. Ako ne znaš jezika slovenskega, priuči se mu, drugače pa nisi vreden, da ješ kruh iz slovenskih rok!» Ravnajte po svojem prepričanju in ne zoper! Tako bodete tudi najlepše posnemali svoja slovanska blagovestnika sv. Cirila in Metoda, katera sta tudi radi ljudstva prišla v staro Panonijo! Bodimo radikalni!

(Zaveza slovenskih) učiteljskih društev ima letos dne 10. in 11. kimovca zborovanje v Gorici. Na tem zborovanju se bo tudi

končno odločilo, ali odpotuje učiteljski list «Popotnik» v Ljubljano ali ne.

(Zaročila) sta se gg. učitelja pri Novi cerkvi v Halozah, Peter Kavčič z gđ. M. Kopičevu in Ivan Glinšek z gđ. Lj. Lilekovo.

(Nove postave) s pomočjo § 14 so izšle te dni. Prejemščine, zlasti pri oddaji kmetij, se pa po novi postavi znatno znižajo. Ta postava bo na korist kmetom.

(Velik požar) imeli so v Zlatoličah fare Sv. Janža na Dravskem polju dne 23. avgusta. Pogorela so štirim gospodarjem J. Golob, Matiju Papež, Francu Čelan in And. Zupanič vsa gospodarska poslopja z vsemi pridelki in zadnjemu tudi stanovanje. Zavarovani so bili vsi posestniki. Kako je ogenj nastal, se ne ve. Požarna bramba iz Svetega Janža je prihitela na pomoč in zabranila, da se ni ogenj še dalje razširil, kajti bila je vsa vas v veliki nevarnosti.

(Vzgojišče za deklice) (internat) oč. šolskih sester v «Narodni šoli» družbe svet. Cirila in Metoda v Št. Rupertu pri Velikovu se priporoča p. n. slovenskim starišem. — V hiši je trirazredna ljudska šola; v njej se posebno goje ženska ročna dela. Šolsko leto se začne dne 16. vinotoka t. l. Oglasila naj se blagovolijo vpslati do konca meseca kimovca oč. šolskim sestram v Št. Rupertu pri Velikovu.

(Od Sv. Martina pod Vurbergom) se nam piše, da imajo osem gostilnic, izmed katerih nosijo komaj tri slovenske napise. Od kakšnega društva in poučnih shodov tudi nič ne znajo! Može združite se ter pokažite, da ste zavedni slovenski narod. Le urno na delo! Vaša bo čast!

(Iz Brezna) nam pišejo: Neka gospa je šla skozi Brezno, kjer je nekaj nemškutarških matadorjev in nekaj klečeplazcev v slovenski koži, mimo nekega šolarčka, ki je ravno koze pasel. Fantič jo pozdravi z «guten Tog,» brezdvomno po naročilu v šoli, ker drugače bi si fantiček kaj takega ne mogel domisliti. Gospa ga nagovori, kajti bila je prepričana, da mora Nemece bit, z: «Weidest du Ziegen?» Šolarček jej odgovori: «Kaze posem.»

(Iz Celja.) Piše se nam: Pri večerajšnji (5. t. m.) pozno v noč trajajoči porotni obravnavi nahajal se je na zatožni klopi zobotehnik Herman Peters, bivši asistent dr. Riebla zdravnika v Celji, katerega je slednji obdolžil hudodelstva, goljufije in tatvine. Dr. Riebl je namreč trdil, da mu je Peters za časa službovanja pri njem polagoma izmaknil za 4000 gld. zlata, namenjenega za narejevanje umetnega zobovja, in to zlato nadomestil z drugimi manj vrednimi kovinami. Razsodba, ki se je razglasila, malo pred polnočjo, izpadla je za Hermana Petersa ugodno, kajti bil je z njo gledé krivde in kazni soglasno oproščen.

(Iz Savinjske doline) se nam je doposlala naslednja opazka: Med slovenskim ljudstvom je vedno večja nevolja zaradi zanemarjanja Spodnjega Stajarja od strani nemške deželne vlade in nemškega deželnega odbora. Naše geslo je: «Proč od Gradca!» Tudi naši poslanci so se oklenili tega gesla ter ga tudi proglašajo na shodih. Toda vprašamo javnost, kak resen korak so že storili naši poslanci v tem oziru? Ali imajo sploh jasen program, kako hočejo delovati za uresničenje te nujne slovenske zahteve? Prosimo odgovora!

(Na shod v Vitanju!) Prihodnjo nedeljo 10. septembra t. l. se bo vršil pri Slapniku poleg Vitanja volilni shod, na katerem bo govoril poslanec g. J. Žičkar. O potrebi izobraževanja govori g. dr. Jankovič, o kršč. socializmu mojster g. Skaza, o kmetijskih zadrugah g. Ivan Kač. Nastopiti utegnejo še drugi govorniki. Nato bo sviral godba novocerkovska, peše se bodo sledeče pesmi: «Pogovor z domom» — «Po zimi iz šole» — «Ah ni li zemljica krasna?» itd. Za izvrstno postrežbo je preskrbljeno! Na svidenje!

(Nemška nesramnost.) Po Savinjski dolini je hodila zadnje dni neka ženska z Dunaja, katera je pobirala doneske za «nemški

katoliški šulferajn.» In ta ženska, ki berači med Slovenci, je v eni tukajšnji narodni hiši izjavila nasproti gospodarju, da so vseh izgredov v Celji bili krivi Slovenci, ker so Nemce izzivali. Ali se more najti večja nesramnost, kot je ta. Berači med nami, naš denar nabira in nadleguje ubogo ljudstvo, a v srcu je naša najsrdečša sovražnica. Proč z Nemci, proč s takimi grozovitimi sovražniki! Slovenci podpirajmo Slovence!

(Iz Sevnice.) Dne 3. septembra je prišel na povabilo vrlega g. župana M. Starkelna v naš trg potovalni učitelj gosp. Bele ter predaval v prostorih g. Simoniča prav zanimivo o vinarstvu, kletarstvu in sadjarstvu. Posebno smo bili poslušalci veseli, ko nam je gosp. učitelj podal razne nasvete v pomoč zoper plesnobo, zavijača, cvetodera itd. Kakó zelo da nam je ustregel g. učitelj s svojim predavanjem, pokazali smo s tem, da smo skoraj vsi navzoči pristopili k novo osnovani kmetijski podružnici z željo, da bi nas gosp. učitelj prav kmalu zopet obiskal. Za predsednika nove kmetijske podružnice je bil izvoljen enoglasno nam kmetom jako priljubljen in za nas jako delaven in ravno radi tega od znanih nemških kričačev, ki za naše kmetske koristi še z mezincem niso mignili, vedno napadan gospod nadučitelj Mešiček. Podpredsednik je posestnik Zalokar, tajnik gostilničar Simonič in blagajnik trgovec Smole.

(Delavsko gibanje.) Shod delavskega društva v Marenbergu pretečeno nedeljo se je obnesel sijajno. Natančneje bomo poročali v prihodnjem listu. — Delavsko društvo v Mariboru ima v nedeljo mesečno zborovanje z dvema govoroma.

(V Spodnji Polskavi) so izpale občinske volitve za katoliško-narodno stranko skrajno neugodno. Izvoljeni so sami Posilnenci in socialisti. Prihodnjic osvetlimo podrobneje odtodne razmere.

(Prvak) zveze slovenskih kolesarjev se bo imenoval do drugega poletja g. Grassi iz Ljubljane, kateri je pri dirki iz Reke v Ljubljano prevozil 127 km. dolgo pot v 4 urah in 48 minut.

(Sv. Tomaž blizu Ormoža.) Jedva smo učitelji ormoškega okraja nekóiko preboleli izgubo mladega našega tovariša gosp. Eberla pri Veliki nedelji, že je neizprosna morilka, pogubonosna smrt, tirjala izmed nas drugo žrtev. Dne 20. m. m. iztrgala nam je nenadoma tovariša g. Alojzija Krenerja, učitelja pri Sv. Tomažu. Pokojnik nas je zapustil v najboljših letih, še-le 35 let star. Bil je vesten učitelj, priljubljen svojim učencem, spoštovan od vseh Tomaževčanov, vzgleden tovariš in prijatelj. Pričala je to obilica gg. tovarišev in gg. tovarišic iz ormoškega, ljutomerskega in ptujskega okraja, kakor vrlih Tomaževčanov pri njegovem pogrebu in nebroj solz, ki so se tužno lesketale v očesih ob odprtem grobu tovariševem ter mu molče želele: «Spavaj po trudapolnem delu prav sladko, dragi Alojzij!»

(V Srbiji) je umrl odličen državnik Jovan Ristič, ki je bil tudi sovladar za časa mladoletja sedajnega kralja. — Sodne obravnave proti napadovcu Knezeviču in nedolžnim somisljenikom se bodo začele že v petek.

(Kuga) vlada na Portugalskem v mestu Oporto in na Ruskem v mestu Astrahan. Ta huda morilka je torej že v Evropi, a glede na previdne zdravstvene odredbe je upati, da se ne razširi po Evropi.

(Naš cesar) je bil pri vojaških vajah na Češkem. Ljudstvo je navdušeno pozdravljalo ljubljene vladarja. Kmalu pride čas, da tudi koroško ljudstvo sprejme milega vladarja v svojo sredino.

!Društvene zadeve.

(Slovenskim krščansko-socialnim društvom!) O Božiču bode «Slov. krščansko-socialna zveza» imela svoj organizacijski shod, katerega je ob vseslovenski delavski slavnosti preprečilo deževje. Na tem shodu

bodemo ustvarili organizacijo vseh naših nepolitičnih društev, ter bodemo ustanovili tudi strokovno organizacijo slovenskih krščanskih socialcev. Prav pa bi bilo, da vsa naša društva že prej pristopijo k «Zvezi.» Odbor «Zveze» torej poziva vsa krščansko-socialna društva k pristopu ter prosi, da mu društva svoj odlok naznanijo vsaj tekom jednega meseca. Ako bi kako društvo pomotoma še ne prejelo «Zvezinih» pravil, naj se oglasi, da se mu takoj dopslošjejo. Z Bogom za krščansko ljudstvo! Odbor «Slovenske krščansko-socialne zveze» v Ljubljani.

(Mili darovi) za družbo vednega češčenja: Sv. Peter pri Radgoni 50 gld., Črešnjevce 18 gld., sv. Lenart nad Laškem 2 gld., Konjice 59 gld. 20 kr., Kebelj 2 gld., Ljutomer 15 gld. 90 kr., sv. Anton v Slov. gor. 10 gld., Veržeje 2 gld., Solčava 5 gld., Ljubno 12 gld. 20 kr., Podčetrtek 3 gld. 7 kr., Sv. Jurij na Ščavnici 16 gld. 87 kr., Cirkovci 14 gld. 70 kr., Slivnica pri Mariboru, volilo Andreja Gojčiča 50 gld., od društvenikov 24 gld. 50 kr., Sv. Lovrenc v Slov. gor. 10 gld., Celje 70 gld., Rečica 16 gld. 50 kr., cerkev sv. Alojzija v Mariboru 14 gld. 62 kr.

(Kmetijske zadruge) za prodajanje žita na Wirtemberskem. V wirtemberskem deželnem zboru je notranji minister poročal o takih zadrugah. Kjer so srednji in mali kmetje, so take zadruge silno koristne proti prekupovanju žita in zboljšujejo tudi kakovost žita. Priporočal je kmetom, da si naj ustanovljajo skupna društva, ki tudi kupujejo gospodarske potrebščine (kmetijske zadruge). Vlada bo kmetijsko organizacijo podpirala.

(Bralno društvo v Sromljah) priredi v nedeljo dne 17. kimovca svojo ustanovno slavnost. Začetek ob 3. uri popoldan. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Kmetijsko bralno društvo) v Krčevini pri Ptujih ima svoj občni zbor združen s podučnim shodom v nedeljo dne 10. sept. ob 4. uri popoldne v gostilni g. Gregorčca s sledečim vspeedom: 1. Poročila tajnika, blagajnika in knjižničarja ter volitev novega odbora. 2. Trpljenje Slovencev za časa turških bojev, govori F. G. 3. O umni sadjereji podučuje g. prof. Martin Cilenšek. Vmes deklamaciji in petje. Udje in prijatelji društva in vsi, ki ste vneti za napredek našega kmečkega ljudstva, pridite ta dan ob blizu in daleč v velikim številu na ta zanimivi shod. Kmetje, pokažite ta dan s svojo udeležbo, da hrepenite po pravi izobrazbi in napredku!

(Iz Ljutomera.) Četudi pravijo «v tretje gre rado,» vendar se bode dvakrat že preložena veselica «Bralnega društva na Cvenu» vršila na vsak način v nedeljo 10. septemb. pri g. Vaupotiču v Ljutomeru. Vspeod in zbor pomnožen. Stariši ne ostanite za uzornimi dijaki, ter pridite v obilnem številu, da Vam ob slovesu dadó dokaz njihove vztrajnosti. Začetek po večernicah ob 3. uri.

(Kat. polit. društvo v Kozjem) priredi v nedeljo 10. sept. obletni shod v prostorih gostilničarja Gučeka z zanimivim vspeedom. Uljudno vabi odbor.

(Za dijaško kuhinjo in šolo na Muti) darovali so oč. gg., ki so delali koncem avgusta župnijski izpit, 100 K, vsak po 10 K.

(V Marenberg!) Dne 17. septembra popoldne ob 3. je zborovanje Ciril-Metodovega društva na «Stari pošti» v Marenbergu. Spored še prinesemo! Slovenci dravske doline, pohitite v Marenberg, v to važno našo postojanko.

(Kat. slov. politično in gospodarsko društvo) s sedežem v Jarenini priredi v kratkem več političnih shodov in sicer dne 24. sept. v Jarenini, dne 1. oktobra pri Sv. Jakobu v Slov. gor., dne 15. oktobra pri Sv. Marjeti ob Pesnici in dne 22. okt. pri Št. Ilju v Slov. gor. Na vseh teh shodih se bo poglobitno govorilo o zadrugah, da se tem prej ustanovijo tudi pri nas in pomagajo tudi obmejnim slovenskim kmetom na noge. Kmetje, za vaš blagor se gre, skrbite torej, da ga ne bo med vami, ki bi ne prišel na shod. Pomagajmo si sami in Bog nam bode pomagal!

(Za kmetijske zadruge) je dovolil naš deželni zbor 2000 gl. podpore. Slovenske zadruge, prosite za podporo, sicer jih razdelijo zopet samo med Nemce. Naslov je: «Slavni deželni odbor v Gradcu». Prošnja se piše izključno v slovenskem jeziku.

(Sv. Jurij ob Ščavnici.) Bralno društvo priredi dne 10. sept. veselico v gostilni gsp. L. Šijanca pri Sv. Duhu na Stari gori s sledečim sporedom: Pozdrav, tamburanje, petje in gledališka igra. Veselica se vrši o vsakem vremenu. Vstop prost. Začetek ob 4 in pol popoldne. K mnogobrojni udeležbi uljudno vabi odbor.

(Za šolo na Muti) so nabrali na primiciji č. g. Lorenčiča 54 K., č. g. Somrek na shodu podruž. sv. Cirila in Metoda v Lehnu 25 K., č. g. Mandeliček na Remšniku 5 K in č. g. J. Cerjak 18 K, katere so darovali č. g. M. Jurkovič 10 K, neko omizje povodom otvoritve čitalnice v Konjicah 5 K in neimenovan 3 K.

(Vsem hmeljarjem.) Kakor znano, vršila se bode v tekočem letu v Pragi predrazstava svetovne razstave v Parizu 1900 in sicer le za hmelj in ječmen. — Po izvestju izvrševalnega odbora za svetovno razstavo, bo se iz vsacega avstrijskega hmeljskega okolišča pripustila le ena originalna bala (blizu 100 kg.) k razstavi. Podpisano društveno vodstvo pa je dobilo od posebnega odbora za predrazstavo dovoljenje, da sme Južnoštajarsko tamkaj razstaviti dve originalni bali in sicer po eno od goldinga in od poznega hmelja. — Da se ugled našega hmelja še poveča in bolj razširi, skrbelo bode hmeljarsko društvo, da se bode v teh balah razstavil najboljši hmelj. V to svrhu je podpisano društveno vodstvo sklenilo, vse hmeljarje, kateri pridelujejo fini, za razstavo ugodni hmelj, povabiti, da naj vpošljejo prej ko mogoče uzorce, ktere bode društveno vodstvo pregledalo in določilo za razstavo najugodnejše. Hmeljarsko društvo bode potem od dotičnih hmeljarjev kupilo po eno balo (blizu 100 kg.) hmelja in sicer za ceno, ktera bode navadno tržno ceno presegala za 20 do 30 gl. — Ob enem se pa tudi obvestijo oni hmeljarji, kateri se bodo razstave le z uzorci vdeležili, da naj iste pošljejo najkasneje do 20. septembra t. l. podpisanemu vodstvu. Posebne vrečice za uzorce (blizu 5 kg.) bodo se pravočasno poslale dotičnim hmeljarjem. Potrebne napise preskrbelo bode tudi društveno vodstvo. — Žalec, dne 27. avgusta 1899. Vodstvo hmeljarskega društva.

Gospodarske stvari.

Živinske zavarovalnice.

(Konec.)

Ustanovile so se na mnogih krajih, osobito na Moravskem, Tirolskem in Nižjeavstrijskem krajevne živinske zavarovalnice, ki se raztezajo na posamezne ali več malih občin. V dokaz, da i krajevne zavarovalnice lahko plodonosno delujejo, naj navedem le dejstvo, da se je na Nižjeavstrijskem v teku jednega, to je prvega leta (od 1. julija lanskega do 1. julija letošnjega leta) od 1609 nižjeavstrijskih občin združilo 605 v krajevne zveze za zavarovanje goveje živine. Teh 605 krajevnih zvez je spojeno v deželno zavarovalnico za govejo živino, ki šteje nad 26.000 članov z nad 85.000 zavarovanega goveda v vrednosti 20 milijonov kron. Za padlo živinče je nižjeavstrijska zavarovalnica izplačevala preteklo leto 88 odstotkov zavarovalne vrednosti, odštevši komisijske stroške. Najlepše izpričevalo, da odgovarjajo te zavarovalnice resnični potrebi, je ogromna dasi prostovoljna udeležba že v prvem letu.

Še bolje kakor prostovoljno zavarovanje bi delovalo obvezno zavarovanje, ako bi se isto raztezalo po celi državi ali vsaj celi deželi: kužnih boleznih ne bi ljudstvo zakrivalo, v svesti si, da prejme gotovo odškodnino; mesogledstvo bi se vestno vršilo, ker bi dobil

lastnik v vsakem slučaju za manj vredno, zdravju škodljivo ali gnjusno meso dostojno povračilo. Pridobil bi tudi nek drugi stan, za katerega nimamo Slovenci poštenega imena in čegar torišče kužne bolezni najbolj raznaša. Zavarovanje bi ščitilo živinorejo pred vsemi slučajnostmi in nezgodami, in ta bi prinašala vsled tega več gotovega dobička; to bi zopet izboljševalo domača plemena in povzdignilo ceno živini. Velike koristi bi bilo zavarovanje tudi za izvoz naše živine, ker bi izvažali le dokazano zdravo žival in zanesljivo meso.

V štajarskem deželnem zboru se je naročilo v letošnjem zasedanju deželnemu odboru, naj pouči, kako bi se osnovala okrajne zavarovalnice za govejo živino in naj sestavi pravila za take zavarovalnice na podlagi vzajemnosti. Te okrajne zavarovalnice bi se potem združile v deželno zvezo, jednako kakor se je zgodilo s krajevnimi na Nižjeavstrijskem. Zavarovalna premija bi znašala na leto 1%, k večjemu 1.2%, zavarovalne vrednosti, torej jako malo, ako se pomisli, da je vzajemna zavarovalnica na Dunaju zahtevala za govejo živino 3—5% in za konje 5—7% letne premije.

Povprečno gospodarji mož 30 let; s približno 30 leti podeduje ali prevzame gospodarstvo in s primeroma 60 leti vóli, preda posestvo svojim naslednikom.

Vzemimo reveža, ki si redi samo eno kravico, vredno 60 gl., v teku 30 gospodarskih let bi plačal, ako določimo zavarovalno premijo tudi na 1½%, 27 gl. zavarovalnine. Vprašamo zdaj, ali ne bode posestnik te krave v teku 30 let imel skode za 27 gl. v slučaju, da mu pogine ali da jo mora zaklati, hoteč rešiti vsaj kožo in meso? Pač rad bode plačeval na leto 60—90 krajcarjev zavarovalne premije, ako si je svest, da je zavarovan proti vsaki nezgodi, ki bi zadela njegovo kravico.

Vzemimo boljšega posestnika, ki ima dvoje konj in 8 goved; za konja, vredna povprečno po 150 gl., bi plačal na leto 2% zavarovalne premije, torej za oba 6 gl. na leto; za goveda po 1½%, torej, ako računamo povprečno vrednost teh 8 goved po 60 gl., 7 gl. 20 kr. na leto; za 2 konja in 8 goved skupaj k večjemu 13 gl. 20 kr. V teku 30 let svojega gospodarjenja bi plačal zavarovalnici 396 gl., katera svota bi se utegnila pri dobro urejeni zavarovalnici za tretjino zmanjšati, tako, da bi plačal v 30 letih le 264 gl. Ob ta znesek pa bi gospodar v teku 30 let prav lahko prišel pri 8 govedih in 2 konjih in vsled tega se ne bode protivil nizki letni premiji.

O delovanju zavarovalnic utegnemo izpregovoriti ob prihodnji priliki. Slivnik.

Pesen v poduk „zapelanim“ Slovincem.

Težke misli misli pesnik Muršič.
Z Visenjacom dolgo že se trudi,
Trudi se in v svrhu to deluje,
Da okraj bi ptujski zitorodni
Správil pod oblast gospodov nemških.
Saj gospodi nemški so prijazni,
So prijazni, s kmetom vljudni,
Vladali bi dobro, misli Muršič.
A zaman je trud ves dolgoletni.
Ljudstvo se ne vda gospodom ptujskim.
Težke misli misli pesnik Muršič.
Pošlje Bógosláva po okraju,
Da naj opazuje, bistro gleda,
Kaj bi temu moglo biti krivo,
Da Slovenec ne zaupa Nemcu.
Bogoslav potuje po okraju,
Bistro gleda, vse mi opazuje,
Zapisuje in si zapomnjuje
Kar je videl med slovenskim ljudstvom.
Hudo dere kmeta vsa gospoda ptujska
Bodisi trgovec, bodisi obrtnik,
Bodisi v gostilni, bodisi v pekarni.
Lepo blago ceno mu kupuje,

Slabo blago drago mu prodaja.
Sladki so, če kaj od njih kupuješ,
Kadar pa pomoči prosiš Nemcev,
So ošabni in nad vse prevzetni.
Kmete imenujejo neumne,
Sebe bistro glave, modrijane.
Ljudstvo pa v okolici se vzbuja,
Gléda, kak ga mesto izsesava,
Izsésava, gmotno uničuje.
To ravnanje Nemcev mu preseda,
Nima več zaupanja v Ptujčane.
Nemcev noče več mastiti z žulji,
Saj ima doma trgovce svoje,
Sine bratov, sester, znancev,
Tem pač rajši nosi svoj zaslužek,
Ker so blažji, ker so bratje,
Bratje po slovenski krvi.
Bógosláv se vrne s potovanja
Muršiču natanko vse razklada,
Vse razklada, vse pripoveduje
Kar je gledal po okraju ptujskem . . .
Muršiču se čelo zatemnilo.
Ne verjame golču Bogoslava.
Kri mu šine, vdári v glavo,
Jeza se rodi mu v prsih,
In besede govori mi take:
Bogoslave, ti se motiš,
Nemci so mi dobro znani,
Saj občujem mnogo ž njimi
Po gostilnah in po cestah
Niso tako brez vsmiljenja!
Zapeljani so Slovenci
Zato govorijo hudo.
Bogoslav se mu odreže hitro:
Muršič, Muršič, kaj mi praviš?
Ti Slovencev ne poznaš mi!
Ti občuješ samo z Nemci,
Po gostilnah in po cestah.
V Nemce si zaljubljen grozno.
In ljubezen ti je vzela
Vse razmišljanje potrebno.
Ti na Nemcih vse mi hvališ,
Graje nič ne vidiš vredno.
Kako pa poznaš Slovence?
Slabo, le iz nemških glasov.
Kak bi sodil torej trezno?
Tebi Nemci niso škodovali,
Ker jim nimaš ničesa prodati,
Tebe Nemci niso goljufali
Ker je tvoje kupovanje majhno.
Kaj boš torej ti govoril?
Tiho bodi, iglo vzami,
Pridno šivaj, kruh si služi
Nemce pusti, naš postani,
Čut slovenski si ohrani!

Brinov Nacc.

Loterijne številke.

Dunaj 2. septmb. 1899: 49, 75, 53, 81, 56,
Gradec „ „ „ 11, 20, 7, 23, 69

Fulard-svila 65 kr.

do 3 gold. 35 kr. meter — japonska, kitajska itd. v najnovejših obrazcih in barvah, kakor tudi črna, bela in barvana Hennebergova svila meter po 45 kr. do 14 gl. 65 kr. v najbolj novosegurnih tkaninah, barvah in obrazcih. Zasebnikom poštnine in carine prosto na dom. Vzorci obratno.

G. Hennebergove tovarne za svilo (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Zürichu.

Postranski zaslužek,

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam sé prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste.
Ponudbe pod „1798“ Gradec, poste restante.

Slovinci, Slovenke!

podpirajte „Našo stražo“;
pristopajte k „Družbi sv. Cirila in Metoda“.

Štajarski Slovinci,

darujte za šolo v Muti